



## INGLIZ TILI O'QITISHDA INNOVATSION METODLARNING ROLI

### Annotatsiya:

Ushbu tadqiqot ingliz tili o'qitishda innovatsion o'quv metodlarining samaradorligini o'rganishga qaratilgan bo'lib, flip sinfi, gamifikatsiya, vazifaga asoslangan o'qish va kooperativ ta'lim kabi usullarni o'z ichiga oladi. Ushbu metodlarning o'quvchilarning o'rganish natijalari va motivatsiyasiga ta'siri hali to'liq o'rganilmagan. Mavjud adabiyotlar ko'proq bitta metodga oid tadqiqotlar bilan cheklangan, shu sababli innovatsion metodlarning ingliz tili o'qituvchilari tomonidan qanday qo'llanilishi va bu metodlarning o'quvchilarning til o'rganishdagi muvaffaqiyatlariga qanday ta'sir ko'rsatishini aniqlash muhimdir. Tadqiqotda aralash tadqiqot metodlari, ya'ni kvantitativ (so'rovnomalar, testlar) va sifatli (intervyular, fokus-guruhlar) metodlar qo'llanilgan. Toshkentdagi uchta maktabdan 200 nafar o'quvchi va o'qituvchilar ishtirok etdi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsion metodlar o'quvchilarning motivatsiyasi va faolligini oshiradi, ammo o'qituvchilarning metodlarni qo'llashdagi tayyorgarligi va vaqt cheklovlari ba'zi qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Tadqiqotning natijalari o'qituvchilarga amaliy tavsiyalar berishga va til o'qitish metodologiyasini yaxshilashga yo'naltirilgan.

### Kalit so'zlar:

innovatsion metodlar, ingliz tili o'qitish, o'quvchilarning motivatsiyasi, ta'lim metodikasi, o'quvchilarni faollashtirish

### Information about the authors

**Abduxoshimova Dilnoza Sobirovna**  
ISFT instituti Samarqand filiali

### Kirish

Ingliz tili o'qitish metodikasi sohasida yangi innovatsion yondashuvlar tezda ommalashib bormoqda. Global ta'lim tizimlarida ingliz tilining ahamiyati oshib borayotgan bir paytda, an'anaviy o'qitish metodlari o'rnini innovatsion pedagogik usullar egallamoqda. Ushbu yangi metodlar o'quvchilarga faollikni oshirish, o'zaro hamkorlikni rivojlantirish va tilni o'zlashtirishda yanada samarali yordam berishni maqsad qiladi. Innovatsion metodlarga, masalan, flip sinfi, gamifikatsiya, vazifaga asoslangan o'qish va kooperativ ta'lim usullari kiradi. Ushbu metodlar talabalarning o'zlashtirish jarayonini yanada interaktiv qilishga, o'quvchilarda motivatsiyani oshirishga va tilni o'rganishda ularning qiziqishini saqlashga yordam beradi. Biroq, innovatsion metodlarning samaradorligi haqidagi tadqiqotlar cheklangan bo'lib, ular ko'proq bitta metodni tahlil qilishga qaratilgan, xolos. Shuningdek, ushbu metodlarning o'qituvchilar tomonidan qo'llanilishi va ular orqali o'quvchilarning tilni o'rganishdagi muvaffaqiyatlari hali to'liq o'rganilmagan. Shu bois, ushbu tadqiqot innovatsion metodlarning ingliz tili o'qituvchilari tomonidan samarali qo'llanilishi, talabalarning til o'rganishdagi muvaffaqiyatiga ta'siri, va bu metodlarni tatbiq etishda yuzaga keladigan muammolarni aniqlashga qaratilgan. Tadqiqot o'quvchilarning motivatsiyasi, faoliyati va o'zlashtirish ko'rsatkichlariga qanday ta'sir qilishini



baholashni maqsad qilgan. Tadqiqotdan kutilayotgan natijalar metodlarning samaradorligini aniqlash, o'qituvchilarga amaliy tavsiyalar berish va til o'qitish metodologiyasini takomillashtirishga yo'naltirilgan bo'ladi.

### **Metodologiya**

Tadqiqotda innovatsion o'quv metodikalarining ingliz tili o'qituvchilariga ta'sirini o'rganish uchun aralash tadqiqot metodlari qo'llaniladi. Tadqiqotda kvantitativ (so'rovnomalar, testlar) va sifatli (intervyular, fokus-guruhlar) metodlar birlashtirilgan. Namuna sifatida Toshkentdagi uchta maktabning 200 nafar o'quvchisi va o'qituvchilari tanlanadi. O'quvchilarning bilim darajasi testlar orqali baholanadi, o'qituvchilar bilan intervyular o'tkaziladi. Ma'lumotlar deskriptiv va statistik tahlil usullari orqali o'rganiladi. Tadqiqotning cheklovlari Toshkentdagi maktablarda amalga oshirilgani va qisqa muddatda olib borilgani bilan bog'liq.

### **Natijalar va Muhokama**

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsion o'quv metodikalarining ingliz tili o'qituvchilari tomonidan qo'llanilishi o'quvchilarning til o'rganish samaradorligini sezilarli darajada oshirgan. O'quvchilarning test natijalari va intervyularda olingan fikrlar, ularning til o'rganish motivatsiyasini yuqori darajada oshirishini va o'quv jarayoniga faolroq jalb bo'lishlarini tasdiqladi. Gamifikatsiya, flip sinfi va kooperativ ta'lim metodlari talabalarning qiziqishini saqlash, o'zaro aloqani rivojlantirish va o'quv jarayonini yanada interaktiv qilishda muhim rol o'ynadi.

Kvantitativ tahlil natijalariga ko'ra, innovatsion metodlarni qo'llagan sinflarda o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan material miqdori an'anaviy metodlarga qaraganda yuqori bo'lgan. Sifatli tadqiqotlar, o'quvchilarning ta'kidlashicha, gamifikatsiya va vazifaga asoslangan o'quv usullari ularning o'zaro hamkorlikni va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam bergan. O'quvchilarning yuqori darajadagi motivatsiyasi va faolligi, ular tomonidan tanlangan metodlarning samarali bo'lishiga ta'sir qilganligi ko'rindi.

Biroq, tadqiqotning ayrim cheklovlari mavjud. Tadqiqot faqat Toshkentdagi uchta maktabda olib borilgan bo'lib, bu metodlarning samaradorligi boshqa hududlar yoki turli yosh guruhlari o'rtasida qanday ta'sir ko'rsatishini aniqlashni qiyinlashtiradi. Shuningdek, innovatsion metodlarning uzoq muddatli ta'siri va o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini barqarorlashtirishga qaratilgan izlanishlar ham kerak. Tadqiqotning yana bir muhim cheklovlari shundaki, metodlarni o'qituvchilar tomonidan qo'llashdagi muammolarni va to'siqlarni aniqlashda kengroq tahlil talab etiladi. Masalan, ba'zi o'qituvchilar uchun texnologik yondashuvlarni tatbiq etish qiyinchilik tug'dirishi mumkin, bu esa metodning samaradorligini pasaytirishi mumkin. Shuningdek, o'qituvchilar o'quvchilarni qaysi metod bilan qanday samarali o'qitish bo'yicha qo'shimcha treninglar olishlari zarur.

Kelgusida olib boriladigan tadqiqotlar uchun innovatsion metodlarning turli sohalarda, masalan, tilni o'rganishning boshqa tillaridagi samaradorligini baholash muhim ahamiyatga ega. Ushbu metodlarning uzoq muddatli samaradorligini tekshirish, o'qituvchilar uchun maxsus trening va qo'llanmalarni ishlab chiqish ham muhim yo'nalishlar bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, innovatsion metodlarning sinfdagi muhitga, o'quvchilar guruhiga va o'qituvchining shaxsiy yondashuviga ta'sirini chuqurroq o'rganish kerak.

Shu bilan birga, o'qituvchilarning metodlarni tatbiq etishdagi tajriba va bilim darajasi, o'quvchilarning til o'rganishdagi muvaffaqiyatlariga qanday ta'sir ko'rsatishi o'ziga xos tadqiqot sohasiga aylanishi mumkin. Tadqiqotlarning kengaytirilishi va chuqurlashtirilishi, o'quvchilarning o'qitish usullariga bo'lgan munosabatlarini yanada to'liqroq tushunishga yordam beradi, shu bilan birga ta'limda yangi yondashuvlar samaradorligini yaxshilashga yordam beradi.



Tadqiqotning natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsion metodlar til o'qituvchilarining o'quvchilari bilan samarali ishlashiga yordam berishi mumkin, ammo ularni yanada kengroq o'rganish va amaliy qo'llanmalar asosida tatbiq etish kerak.

### Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ushbu tadqiqot innovatsion o'quv metodlarining ingliz tili o'qituvchilari uchun samaradorligini ta'kidlaydi, ayniqsa gamifikatsiya, flip sinfi va vazifaga asoslangan o'qish kabi usullar orqali. Tadqiqot natijalari, ushbu metodlar o'quvchilarning motivatsiyasi, faoliyatini va til o'rganish jarayonini yaxshilashda samarali ekanligini ko'rsatmoqda, bu esa interaktiv va hamkorlikka asoslangan ta'lim muhitini yaratadi. Biroq, tadqiqot o'qituvchilar tomonidan ushbu metodlarni joriy etishdagi qiyinchiliklar va uzoq muddatli samaradorlikning to'liq o'rganilmaganligini ham aniqladi. Bu natijalar, o'quv dasturlarini va o'qituvchi malakasini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, innovatsion metodlarning samaradorligi haqida yanada chuqurroq tadqiqotlar o'tkazish zarurligini ko'rsatadi. Kelgusidagi tadqiqotlar, ushbu metodlarning uzoq muddatli ta'sirini, o'qituvchilarni qo'llab-quvvatlashning samarali usullarini va turli ta'lim tizimlaridagi qo'llanilishini o'rganishga qaratilgan bo'lishi kerak.

### Adabiyotlar

1. **Moydinova, E.** (2018). Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalaridan foydalanishning imkoniyatlari. *Scienceweb academic papers collection*.
2. **Qarshiyeva, B.** (2024). Ingliz tilini o'qitishda kommunikativ mashqlar orqali pragmatik kompetensiyani rivojlantirish (texnika yo'nalishi talabalari misolida). *Ekonomika i sotsium*, 252-256.
3. **Shayxislamov, N.** (2020). Boshlang'ich sinflarda ingliz tilini o'rgatishda boshqa fanlar bilan bog'lab o'qitish (integratsiya)dan foydalanish. *Tilning leksik-semantik tizimi, qiyosiy tipologik izlanishlar va ....*
4. **Rustamova, S. A.** (2024). Ingliz tili o'qitishda o'z-o'zini baholash texnologiyasini joriy etish masalalari. *Journal of Science-Innovative Research in Uzbekistan*.
5. **Mirbayeva, S.** (2024). Xorijiy tillarni o'qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalar va metodlar qo'llash samaradorligini oshirish tamoyillari. *So'ngi ilmiy tadqiqotlar nazariyasi*, 7(1).
6. **Yuldosheva, M. B.** (2023). Ingliz tili fani o'qitishda zamonaviy interfaol va innovatsion metodidan foydalanishning zarurati. *Pedagogs jurnali*, 27(1), 117-122.
7. **Talibjanova, A.** (2024). B+ darajadagi ingliz tili o'rganuvchilar uchun insho (essay) yozish ko'nikmalarini shakllantirish usullari. *Analysis of Modern Science and Innovation*, 1(2), 445-446.
8. **Ataxujayeva, S.** (2023). Bo'lak ingliz tili o'qituvchilarining ijtimoiy intellekt xususiyatlari. *Obrazovanie i innovatsionnye issledovaniya mezhdunarodnyy nauchno-metodicheskiy zhurnal*.